

5. september 2025

EM 2025/123

I medfør af § 36 i Forretningsorden for Inatsisartut fremsætter jeg følgende forslag til forespørgselsdebat:

Forslag til forespørgselsdebat om fremtiden for Nuugaatsiaq og Illorsuit

(Medlem af Inatsisartut Aqqalu C. Jerimiassen, Atassut)

Den 17. juni 2017 hørte vi om aftenen, at Nuugaatsiaq var blevet ramt af en stor bølge, og at flere huse var blevet skyllet væk.

Blot det at mindes hændelsen – og selv mine børn have forfædre fra Nuugaatsiaq – berører én dybt, og det føles stadig som om tårerne er på vej, når man tænker på det knusende billede af “Illu qaarsumi sanaasoq”.

I denne forespørgselsdebat ønsker vi at rejse spørgsmålet, om det fortsat er hensigtsmæssigt at behandle Nuugaatsiaq og Illorsuit under ét, når deres fremtid diskuteres.

Vi må nemlig begynde at skelne. Niaqornats beboere er vendt tilbage, selvom stedet ligeledes blev vurderet som risikofyldt. Det kunne lade sig gøre, fordi man har opfyldt kravene til evakueringsberedskab og sikkerhedsforanstaltninger.

Når det gælder Nuugaatsiaq, er det svært at forestille sig en snarlig tilbagevenden. En eventuel genbosætning vil kræve omfattende sikkerhedstiltag, herunder store anlæg til at modvirke fremtidige bølger, eller at nye boliger opføres på højereliggende områder – og måske endda, at kystområdet opgives som boligområde.

Illorsuit er en helt anden sag. Billeder og satellitoptagelser fra hændelsen viser, at de bølger, der havde stor kraft i Nuugaatsiaq, kun nåede Illorsuit med ringe styrke.

Illorsuit rummer betydelige muligheder for økonomisk udvikling, især inden for fiskeriet. Derfor er det nu på sin plads at tage en grundig debat om, hvilke typer sikkerhedstiltag der vil være nødvendige for at muliggøre en genåbning.

Selvom man ikke nødvendigvis bruger ordene “folk vil tilbage”, bør det undersøges, hvordan bosættelsens udviklingsmuligheder kan fremmes med de gældende lovgivningsmæssige rammer.

I Niaqornat er der etableret evakueringsystemer i overensstemmelse med kravene – hvorfor skulle det ikke også kunne lade sig gøre i Illorsuit?

Lad os derfor sammen lede efter muligheder. Gennem et tæt samarbejde mellem det politiske niveau og kommunerne må vi undersøge, hvordan sikkerhed og beredskab kan muliggøre udvikling i det område, vi her debatterer.

Vi bør stoppe med at sammenligne Illorsuit med Nuugaatsiaq. For vi ved, at forholdene under katastrofen var vidt forskellige. I Nuugaatsiaq mistede fire mennesker livet, og mange huse blev ødelagt. I Illorsuit brød et isfjeld op ved kysten, og mindre bølger nåede ind – forskellen er tydelig.

Selv i verdens jordskælvstruede storby Los Angeles har man valgt at bosætte sig, og selvom det store jordskælv i 1994 kostede mange menneskeliv, har de styrkede beredskabsindsatser siden bevirket, at færre end 100 mennesker er skadet ved de efterfølgende jordskælv.

Lad os lære af det! Illorsuit kan ikke og bør ikke sammenlignes med Nuugaatsiaq. Hvis Niaqornat kunne genåbnes, kan Illorsuit også.

God debat!